

GELENEKSEL TİCARET

Abdullah ŞEN
APACK Kurucu ve Genel Müdür

ANADOLU'NUN SUYUNU İÇTİK

Bütün okuyanlarımıza gönülden selamlar.

Benden bir sonraki kuşaktan iş adamı dostlarım kimi zaman beni “geleneksel ticaret” yaptığım dolayısıyla eleştiriyor. Ben bir iş görüşmesine girdiğim zaman selam sabah, hat hatır sormadan toplantıya başlamam.

Önceden tanışıklığımız varsa ailesini, anasını, babasının rahatsızlığını, çocuğunun okulunu, işi gücü, sağlık sıhhati, yolda karşılaştığımız komik bir durumu veya memleketin hali pür melalini konuşuruz.

İlk kez karşılaşıyorsak, sektörde bildiğimiz kişileri, filan mühendis hala orda mı çalışıyor, falan pazarlama müdiresi şu firmaya geçmiş, şu markanın sahibi yeni bir iş almış, o batmış, bu çıkmış, şunun kredi borcu varmış sohbet ederiz.

Sohbetimize çaylar kahveler eşlik eder. Bütün bu paylaşımın ardından iş konuşmaya gireriz. Telefonla konuşurken bile hal hatır sormadan iş konuşmamaya özen gösteririm.

İÇİNDE İNSAN OLAN TİCARET

Benim anladığım ticaret böyle yapılır.

Bu ticaretin içinde insan vardır, hayatın kendisi vardır. O nedenle bu ticaret ilişkisi uzun süreli olur. İş yaptığım herkes bir süre sonra dostlarım haline gelir. Çünkü eşimizden, çocuğumuzdan daha fazla bu insanlarla görüşüyoruz ister istemez. Bakkala, markete bir paket tuz almaya bile girsem selamsız muhabbetsiz çıkmam.

Evet ben geleneksel ticaret yapıyorum. Çünkü ben Anadolu dağlarının suyunu içerek büyüdüm, o toprakların meyvesini dişledim, ekmeğini çorbaya katık ettim.

İş dediğin hayatın bir bahanesidir. Asıl olan insandır, insanın insanca yaşamasıdır.

TEMASSIZ TİCARET

Şimdilerde bir sürü elektronik aletlerle ve elektronik sinyallerle ticaret yapılıyor. Cep telefonundan giriyorsun sanal markete, pıt pıt pıt seç, hop evine gelsin, kapıda temassız kartınla öde. Oturduğun sandalyeden kalkmana bile gerek yok. Evet büyük kolaylık gibi görünüyor. Kimseyle muhatap olmadan, konuşmadan, tekil ve yalnız hayatlar.

Vallahi yok, billahi yok, bana göre değil. İnsanın pazarlık etmeyi özlediği oluyor. O bile insani bir ilişki. Bu sanal ortamların içinde insan yok, ruh yok, hayatın kendisi yok.

KÜLTÜR HARMANI

Ticaretin tarihine baktığınızda ekonomik bir hareket gibi görünse de aslında dünya kültürlerinin karşılaştığı, karıştığı, harman olduğu bir pazar ortamı oluşturduğunu fark edeceksiniz. Köy ve semt pazarlarımızdaki sosyal ortamı bin tane sanal markete değişmem.

Belki biz sanal marketlerden satın alınabilecek bir şey üretilip satmıyoruz ama iş buluşmalarının, toplantı masasına oturur oturmaz bu makine nedir, şu kaç para, şunu yapar mı, böyle olur mu diye başladığı bir monotonluğa ve ilişki yoksunluğuna doğru sürüklendiğini de üzülerek izliyorum.

Hayatımıza kolaylıklar getirdiği düşünülen şeylerin bazen bizi tembelleştirdiğini ve hatta bir kafesin içine hapsettiğini düşünürüm.

ZAMAN AYNI HIZDA AKAR

Kullandığımız arabanın hızını arabaya bırakırsak kaza yaparız. Yaşamın akış hızını da kendimiz ayarlamalıyız. Nefes aldığımız her anın kıymetini bilerek, saniyenin tik-taklarının peşinde koşmadan bir ticaret hayatı kurgulamalıyız. Zamanın hız çağı olduğu manipülasyonuna kapılmayın. Zaman bundan 5000 yıl önce hangi hızla akıyorsa bugün de aynı hızla geçiyor. Ne daha hızlı, ne daha yavaş.

Müşterimiz olun veya olmayın ziyaretinizi bekleriz.

Çayımız her zaman demli, sohbetimiz sıcak, kahvemizin hatırı dillere destandır.